SVENSKA CANADA TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION IN WINNIPEG OF ANY SCANDINAVIAN NEWSPAPER.

Svenska Canada-Tidningen

Press Library Jun 14

The Swedish Canada News

ÅRG. (Year) 21. Lösnummer 5 Cents. WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 4 JUNI, 1913. Nr 23.

Humor.

Berättelse af Christina Nilsson.

Det jag nu vill förtälja, skulle ej så lätt kunnat hända i våra dagar, men för många Herrans år sen, innan ännu ånga och electricitet, telegraf och telefon gjort samfärseln lättare och afstånden kortare, och sagan ännu frodades kring de spändade stickblossen och ljuset från tranlamporna, hände mycket, som numera är svårare.

Tore Tors fodralklocka redde sig med ett långdraget rassel till att slå, och Anna Tore Tors stannade spinnrocken ett ögonblick för att räkna slagen: den lilla tranlampans bleka sken nådde ej på långt när in i klockans vrå, så Anna kunde skönja, hvad tiden led.

Kvinnan talade högt till sig själf, som de människor ofta göra, hvilka ej ha annat än sitt jag att rådfråga.

— Bevars Gud väl, hon är redan elfva, och människan är inte hemkommen ännu! utbrast hon, skot spinnrocken undan, gick bort till fönstren och pressade näsan mot rutan.

Ett tätt smatter mot denna sade henne, att snön föll tätt därute, och drifvorna växte så snabbt, att de redan nådde upp till fönsterblecket.

Hon vände sig med en tung suck från fönstret och stirrade bekymrad in i det svarta mörker, hvilket så när som på en liten ring kring lampan fyllde stugan. Så gick hon bort till den omålade, nu utdragna soffan, som stod under fönstergluggen midtemot och gaf sig till att stirra på en rad hvita gosshufvud, som stucko upp ofvan om några paltor, som skulle föreställa sängkläder.

— Han har hela dan gått i styft arbete, så det är synd att rifva upp honom, mumlade hon med en blick på det äldsta hufvudet.

Så gick hon bort till en kakelugnsbänk, där en rad flickhufvud hvilade på en hufvudgärd, som kunde varit hvitare. Äfven här blef hon stående att stirra, orolig och obeslutsam.

— Om jag visste, att det tjänade till något, kunde jag kalla upp Dorta och skicka henne bort till Jeppa Svens och höra efter, om deras manfolk är hemkomna ännu, fortfor hon. Men det är de nog, för Jeppa vet att vända näsan hemåt i tid, och den här dronthasen har säkert inte varit i sällskap med dem, för Jeppa är inte så trakterad af honom.

— Hon är så mörkrädd, det lilla lifvet, så hon blir väl rent ifrån sig, om jag nu kör henne ut i ovädret, fortsatte hon att gå till råds med sig själf. Jag tror jag ger en konst i honom och sätter mig att spinna slut på Karnas blånor; så får det rälia spektaklet komma, när han vill. Det är dumt att ängsla sig i förtid.

Hon satte sig till spinnrocken igen, allt under det den växande ångesten, som hon fåfängt sökte besegra, efterhand uppeggade henne till vrede.

— Ja gubvars, för ett sådant manfolk en skulle komma ut för! fortsatte hon sin allt högljuddare monolog. Ingenting kan han, och ingenting vill han, utan bara ljuga och sätta ihop historier, som kunde passa ett barn.

Nu satte hon en hisklig fart på spinnrocken, sen hon flyttat tråden på "rocken".

— Mätro han skulle behöft att flanga i väg till marknaden, när han inte har så mycket, så han kan köpa en sladd kaffe, långt mindre en tår brännvin till det, utan bara får gå och snoka och hänga på hos andra, stå i krokarna och glo lystet, tills någon vill förbarma sig och bjuda. Tvi för sådan ynkedom!

Hon stannade ånyo spinnrocken, flyttade tråden in på nästan hake, och lät den så snurra på igen, bemtrefligt knirkande.

— Men det är lika godt åt mig; som en bäddar får en ligga. Jag kunde lydt mina föräldrar, så hade jag nu suttit som blomma i ägg och haft det bra. Men hvar och en ska väl dra under sitt ok, fast det inte är tills bättre för det.

När hon hunnit så långt i sin monolog, dref ångesten henne upp från stolen och bort till fönstret, där hon ställde sig och sökte se ut i det hvita yrvädret. Men hon kunde ingenting upptäcka; drifvan hade redan växt upp förbi de nedre rutorna. Och så redde klockan sig genom en långdragen varning att slå tolf.

Då kunde Anna Tore Tores ej längre beharska sig utan utbrot i högljudd jämmer och talade som till en stor församling:

— Ni ska få se, att denna natt blir hans sista; det kan ej annat än bli ett elendigt slut på en sådan människa. Kunde han inte i stället i dag stått på Bengt Hans loge och tröskat, så kunde en fått några korn råg i väg till kvarnen. Nu finns det knappt en brödbit i huset.

Hon rände af och an i stugan och sökte efter en schal, och när hon funnit den, slängde hon den öfver hufvudet och for på dörren.

— Jag är rent tvungen till att springa bort till Jeppa Svens och höra efter, om de manfolken är hemkomna. Inte har en mycken glädje af det lata, lögnaktiga lifvet, men det vore gruflig, om en skulle mista honom på detta viset.

(Forts. å sid. 4.)

EN SVENSK HUNDRAARING.

En hälländing fyller hundra år, och hans son skänker ett ålderdomshem till församlingen.

Den 14 maj fyllde f. landtbrukaren Andreas Hertz i Söndrum, Halland, 100 år. Den festlighet, som firades med anledning häraf, blef en storstilad och för orten särdeles märklig tilldragelse.

Redan tidigt på morgonen uppvaktades den krye ålderingen af sockenbor, som hyllade honom på hvarjehanda sätt. Dagen till ära hade man kladdt hela byn i flaggskrud. Stora äreportar voro resta, och på dessa syntes årtalen 1813—1913. På båda sidor om vägen mellan den gamles hem och kyrkan voro flaggstänger uppsatta.

Framåt middagstiden började droskor och automobiler i massor att gå mellan staden och festplatsen, och vid 3-tiden, när de egentliga festligheterna skulle börja, var en väldig människomassa samlad. Hela Söndrums församling hade gått man ur huse och från Halmstad hade en mängd intresserade begifvit sig ut, dels åkande, dels gående. Inbjudna voro utom släkten, bestående af barn, barnbarn och barnbarnsbarn, ett stort antal sockenbor samt ett flertal af Halmstads ledande män. Efter ankomsten till den Hertzka gården begaf man sig upp till kyrkan, som var festligt smyckad. Härholls ett längre föredrag af kyrkoherde N. Sandblad. Efter högtidligheten i kyrkan, återvände man till gården.

Vid middagen hölls en mängd tal, bl. a. af sönerna Hertz, som talade för Halmstad, kommunen och fadern.

Vid tillfället meddelades, att hrr A. och F. Hertz med anledning af faderns 100-årsdag till Söndrums kommun skänkt en större penningsumma för upprättande af ett ålderdomshem inom församlingen.

Den gamle är alltjämt vid full andlig och kroppslig vigor. H. är född i Nodinge, Älfsborgs län. Han var i flera år kustvakt. Senare slog han sig på landtbruk. Genom eget arbete och tack vare en god affärsblick, har han arbetat sig upp till en välgärgad ställning.

Bland hans sex ännu lefvande barn märkas grosshandlarne August Hertz i Göteborg och Fredrik Hertz i Hälsingborg.

Den äldrige mannen har ett synnerligen godt minne och intresserar sig lifligt för dagshändelserna.

ETT KORS PÅ STRINDBERGS GRAF.

Ett kors har aftäckts på Strindbergs graf under anslående högtidligheter.

Aftäckningen af korset på Strindbergs graf den 14 maj blef en enkel och gripande högtidlighet. En liten skara äskädare hade tagit plats på den majgrona kullen i grannskapet, och vännerna och de särskildt inbjudna samlades på vägen invid grafven. Prof. Carlheim-Gyllensköld framträdde till grafven och yttrade följande:

"Svenska män och kvinnor! Vi ha samlats i dag för att resa ett kors på August Strindbergs graf. Det korset har sin egen historia. Ett år har nu gått, sedan Strindberg slutade sitt lif, en sommar, en höst, en vinter, och vi stå åter midt i våren. Under tiden hva våra konstnärer grubblat på att finna ett monument, värdigt den store hädangångne. Men då inträffar något. Bland skaldens efterlämnade papper har man funnit ett posthumt bref, där Strindberg antyder hur han själf älskat tanka sig sin graf. Brefvet skrefs för fem år sedan, då Strindberg djupt förtviflad öfver mänsklighetens lidande och synd själf önskade dö. 'Lägg kruciffixet på mitt bröst i kistan, min bruna kappa ofvanpå. Sätt endast ett svart kors på min graf. Den skall ligga på en obemärkt plats. Inget monument får pryda den'.

Den första delen af hans önskan har blifvit uppfylld af hans dotter Greta, som han själf utkorat till uppgiften. 'Då jag är död, tar Greta kruciffixet, som står på mitt skrifbord, och lägger det på mitt bröst'.

Hvem eller hvilka ödet utsett till redskap att resa korset på hans graf är utan betydelse. Det är ej diktarens bror, ej barn, ej vänner, som rest det, det är August Strindberg själf. Det tillkommer svenska folket och eftervärlden att bestämma, om det skall bli ståndande för alltid. Diktaren har gjort sin gest, och må vi böja oss för den."

Talaren afhöljde därefter täckelset, så att det enkelt skulpterade korset med dess inskrift på latin: "Kors, var hälsad, du mitt enda hopp", blef synligt. Han nedlade därefter en kransgerkrans med röda sidenband, en gärd från onämnda vänner, på grafven. "Banden bära glädjens färg", yttrade han, "symbolisera glädjen öfver att Strindberg en gång lefvat bland oss."

Anhöriga och vänner nedlade därefter blommor och kransar på grafven, hvarefter den enkla och anslående hyllningsakten var slut.

Stora understöd.

Omkring tjugotvå millioner dollars för understöd af olika järnvägar i Canada.

PROTESTER FRÅN LIBERALT HÅLL.

Hon. Frank Cochrane framlade i onsdags i parlamentet uppgifter om järnvägssubsidier för året, hvilka uppgingo till omkring $22,000,000, af hvilka mellan $15,000,000 och $16,000,000 äro för Canadian Northern linjerna i Ontario och västern.

Ett understöd på $6,400 per mil har beviljats för Ottawa-Toronto linjen, som är 250 mil lång. Ett dubbelt understöd på $12,000 per mil har beviljats för linjen Ottawa—Port Arthur, som är 910 mil lång, samt äfven för linjen från Edmonton till British Columbias gräns nära Yellowhead Pass, hvilken är 260 mil lång. Totalsumman för Canadian Northern linjerna uppgår till $15,640,000. Pängarna skola utbetalas ur de fonderade statsinkomsterna.

Det dubbla understödet af $12,000 per mil för Ottawa—Port Arthur och Edmonton—Yellowhead linjerna, uppgående till cirka $7,000,000, skola utbetalas mot att till finansministern öfverföres aktier i Canadian Northern järnvägen till ett parivärde af 7,000,000 dollars.

Ett understöd icke öfverstigande $6,400 per mil har beviljats Ontarios regering för att den byggt följande linjer: från North Bay till Cochrane, 252 mil, från Englehart till Charlton, 8 mil, från Cobalt till Kerr Lake, 4 mil, från Iroquois Falls till Termins, v3 mil, och från Iroquois Falls station till Iroquois Falls, 7 mil.

Understöden till Temiskaming och Northern Ontario järnvägen på de ofvan nämnda linjerna uppgå till $1,100,800.

Allmänna subsidier hafva äfven beviljats en hel del andra järnvägar genom Dominion till omkring fem millioner dollars. Minimumunderstöd på $3,200 per mil beviljas, där kostnaden icke öfverstiger $15,000 per mil. Där kostnaden är högre, skall ett ytterligare understöd på icke öfverstigande $6,400 gifvas.

Möjligt är, att kompanjonskapet mellan regeringen och Canadian Northern med afseende på innehafvandet af aktier i järnvägen kommer att resultera i att regeringen öfvertager hela linjen såsom en fortsättning på Intercolonial, och man sålunda får en af regeringen ägd och opererad linje från kust till kust. Man tager för gifvet, att Hon. Frank Cochrane har något dylikt i sikte, men andra ministrar och naturligen C. P. R. och G. T. R. äro emot en dylik anordning. Ett annat förslag finns nämligen att låta C. N. R. öfvertaga S. C. R. och operera den som en östra del af dess transcontinental. Detta senare förslag har vid olika tillfällen under de senaste tre eller fyra åren framkastats och man förmodar, att några af ministrarna gynna det. Det är emellertid möjligt, att den allmänna meningen icke tillåter afhändandet af någon del af det nuvarande regeringssystemet.

Protester komma att framkomma mot understödet af $6,400 per mil för linjen från Ottawa till Toronto på grund af det faktum, att C. P. R. bygger en ny linje för större delen af afståndet utan några understöd alls.

Det är möjligt, att västerns liberaler under diskussionen om dubbla understöd för Ottawa—Port Arthur delen af linjen komma att yrka på lika afgifter i östern och västern. Äfven komma de att protestera mot idén att framlägga en dylik viktig fråga de sista dagarna af sessionen.

Andock något.

Utslag har nu fallit i det ärekränkningsmål öfverste Roosevelt väckt prof. George A. Newett i Marquette, Mich. Öfversten vann rättegången och svaranden dömdes att i skadeersättning betala sex cents. Hvardera parten får vidkännas sina rättegångsomkostnader.

Norska Amerika-liniens ångare "Kristianiafjord" har företagit sina profturer med de mest tillfredsställande resultat och har nu afgått till Kristiania. Ångaren afgår på sin första tur från Kristiania kl. 10 onsdag förmiddag den 4 juni. Den ankommer till Kristiansand kl. 8 samma dags afton och afgår därifrån kl. 12 midnatt. Till Stavanger anländer den torsdag förmiddag kl. 9 och stannar där hela dagen till kl. 12 midnatt. Till Bergen kommer den tidigt på fredag morgon. Inbjudning har ingått till regeringen och stortinget att deltaga i turen till Bergen. Storartade festligheter förberedas i Bergen med anledning af båtens ankomst. Ångaren kvarstannar i Bergen till eftermiddagen lördagen den 7 juni. Stortingets och regeringens medlemmar, som komma att medfölja, återvända via Flaamsdalen, i det att Nordre Bergenhus Amts ångbåtsbolag antagligen kommer att ställa ett skepp till deras förfogande, från Bergen in i Sognefjorden till Flaam. Till New York anländer ångaren måndagen den 16 juni på morgonen.

MÖRDAD POLISKONSTAPEL.

Poliskonstapel James Archibald i Vancouver, B. C., ihjälskjutes och fyra personer arresteras.

Poliskonstapel James Archibald, hvilken förut tillhört Winnipegs poliskår, påträffades död i onsdags morse på en tom tomt vid Powell st. i Vancouver, B. C. En undersökning har företagits. Det förmodas, att Archibald, som gick ut kl. 12.40 och sedan återkom, mötte banditer, som genomsökt Shingle Manufacturing company, kom i revolverstrid med dem och blef ihjälskjuten. Tecken på att en strid försiggått på tomten, där den döda kroppen låg, påträffades af sergeant Campbell.

Fyra personen hafva häktats såsom misstänkta för dådet. En revolver påträffades i fickorna på en af arrestanterna. Polisen håller ännu tyst men uppgifver, att bland de fyra finnes den olycklige polismannens baneman.

Kl. 12.40 i onsdags morse ringde Archibald upp sergeant Yorke per telefon och rapporterade, att allt var väl. Några minuter före hade en kallelse inkommit från 2132 Powell st., där några fönster blifvit inslagna. Sergeant Yorke befallde konstapeln att gå och undersöka saken. Det var den sista order Archibald erhöll här i lifvet.

Archibald gick till platsen ifråga, där han undersökte fönsterutslagningen. Han talade med husets ägare, och då han fann, att intet allvarligt stod på färde, återvände han till sitt pass.

Kl. 1.40 skulle han hafva ringt upp sergeanten på stationen igen. Men någon sådan ringning hördes icke af. Det händer emellertid ofta, att konstaplarna för några minuter gå från sina pass för att bistå någon kamrat i närheten eller något dylikt, och för en stund trodde sergeanten, att intet särskildt inträffat. Kl. 2.40 hade konstapeln icke ännu ringt på.

Sergeant Yorke satte sig då i förbindelse med sergeant Shirley, som var patrullerande sergeant. Denne gick hela Archibalds pass, men såg eller hörde intet. Detektiv Jewett skiekades då ut och ett halft dussin konstapler beordrades äfven till Powell st. De sökte länge och väl, innan de kommo att tänka på den tomma tomten, som är beväxt med buskar.

Den mördade polismannens uniform stack kl. 9.30 på morgonen sergeant Campbell i ögonen, och han tillkallade en massa polis, som skyndade dit i automobiler. De flästa af dem återkommo snart. Det fanns intet annat att göra. Under inspektor McRaes ledning genomsökte detektiver grannskapet och undersökte det kontor, där inbrott begåtts. Innehållet i Archibalds fickor var orördt, och det enda, som tagits från honom, var hans revolver.

Strax före kl. 1 i onsdags morse hade mrs G. Wotton, 1314 Powell st., hört tre eller fyra skott. Hennes man hörde äfven skjutningen, men troende det hela vara ett skämt, fäste man sig icke därvid.

Archibald, som var skotte till börden, efterlämnar änka och två barn. Under 18 månader var han anställd vid polskåren i Winnipeg och hade varit i Vancouver endast litet öfver ett år. Han hade det bästa anseende som en skicklig polisman och en god människa.

Ridtäflingarna vid Olympiska spelen. Kronprinsen af Tyskland har öfvertagit protektoratet öfver ridtäflingarna vid de Olympiska spelen år 1916 i Berlin. En af Tysklands mest berömda sportsman sammansatt komité har anförtrotts förberedelserna till dessa täflingar, och har denna komité bland annat i uppdrag att söka formå officerare i samtliga arméer i världen att deltaga i dessa täflingar.

Studenter i soldatrocken. Då det ser ut, som om Bulgarien skall få krig med Serbien och Grekland, hafva flera bulgariska studenter vid universitetet i Genf, hvilka helt nyligen fingo tillåtelse att lämna armén för att återupptaga sina studier, fått order att åter sluta sig till sina regementen. Bland dessa finnas åtskilliga officerare. Likaså upplyser tidningen "La Revue", att grekiska studenter, som tillhöra 1914 årsklass och som i och för studier uppehålla sig i Schweiz, fått order från hemlandet att sluta sig till armén.

Suffragettlederskan sjuk.

Suffragettlederskan mrs. Emmeline Pankhurst, hvilken vistats på fri fot sedan den 12 sistlidne april, då hon frigafs för att på sjukhus vårdas för den sjukdom hon ådragit sig, då hon under fängelsetiden "hungerstrejkade", häktades åter i måndags f. v. och fördes omedelbart till Holloway-fängelset för att fortsätta med det henne ådömda straffets aftjänande. Hon eskorterades till fängelset af en skränande hop halfgalna fruntimmer, hvilka högt och dyrt svuro på att icke gifva sig, förrän de engelska kvinnorna fått rösträtt. Mrs. Pankhurst började åter hungerstrejk, hvaraf hennes hälsa blef så illa angripen, att hon åter måste frigifvas.

Senaten liberal.

Sir George Ross' amendment antages i senaten med 24 rösters majoritet.

TVÅ VÄGAR ÖPPNA FÖR REGERINGEN.

Bordens flott bill dödades af den liberala majoriteten i senaten kl. 1 i torsdags morse. Med 51 röster mot 27, eller en majoritet på 24, anhöll senaten hos regeringen att anförtro åt Canadas folk att afgöra flottfrågan. Läktarna voro fullsatta och många medlemmar af underhuset befunno sig i salen, då senatens majoritet godkände det af Sir George Ross och Hon. mr Bostock i tisdags f. v. framställda amendmentet. Genom ett egendomligt sammanträffande öfverensstämde detta amendment med den princip, för hvilken mr Borden, Hon. George E. Foster och den nuvarande regeringsledaren i senaten (senator Longhead) kämpade, då Lauriers flottförslag, ehuru baseradt på sund parlamentarism, var före i senaten år 1910, och amendementet hade samma ord som det af senator Longhead vid detta tillfälle framlagda: Det förfäktade, att flottbillen skulle underställas folkets afgörande, innan den blef lag.

Röstningen skedde efter fyra dagars liflig debatt, till hvilken fullsatta läktare lyssnat och som bevistats af många medlemmar af underhuset. Resultatet visade, att liberalismens principer äro desamma i underhus som senat.

Flottbillen är dödad. Regeringen har två vägar den kan gå. Man kan rösta under Laurier Naval Service att för $35,000,000 till krigsskepp för att genast stärka det brittiska rikets flotta. Den liberala oppositionen kommer icke att motsätta sig detta. Det andra alternativet för mr Borden är att uppfylla det löfte han aflade i Montreal vid återkomsten från England och vädja till det canadensiska folket. Den vägen kommer man säkerligen ej att välja, då regeringen icke har lust att löpa risken att vädja till folket. Vidare vill regeringen icke ännu officiellt uttala sin permanenta politik. Att denna gynnar periodiska kontributioner och ingen canadisk flotta, kunde man tydligt förstå från de tal, som höllos af konservativa medlemmar i senaten.

Sluttalarna voro Sir Mackenzie Bowell, som understödde billen och Hon. John Gostigan, som fördömde den. Därpå röstade man. Två senatorer gingo från sina respektive partier, nämligen den äldrige senator Ellis från St. John, som röstade med de konservative, och senator Montplaiser från Three Rivers, som röstade med de liberala. Resultatet blef 51 röster för sir George Ross' amendment och 27 emot, en majoritet på 24. Röstningen skedde värdigt och lugnt. Inga bifallsyttringar förekommo, och när röstningen var öfverajournerades genast huset.

På bättringsvägen. Kejsar Yoshihito af Japan är bättre, men kejsarinnan Sadako har insjuknat i en svår förkylning, hvilken hon ådragit sig under det hon vakat vid sin makes sida. Hennes sjukdom anses emellertid icke vara af farligare beskaffenhet, men hon får dock tillbringa några dagar till sängs.

Socialistisk seger i Danmark. Valen till folketinget den 20 d:ds hade till resultat en socialistisk-radikal seger. Folketinget består af 114 medlemmar, och det nya huset är sammansatt på följande sätt: vensterns eller regeringspartiet, 44; radikala, 31; socialister, 32; konservativa, 7. Det förra huset bestod af 56 venstermän, 20 radikala, 24 socialister och 14 konservativa. Anledningen till denna utgång berodde på regeringsmedlemmarnes oenighet i fråga om grundlagens reformerande.

En godtgörelse. Oaktadt konung Leopolds döttrar förlorade rättegången mot staten, i hvilken rättegång de gjorde anspråk på sin faders efterlämnade egendomar i Kongo, värderade till omkring $14,000,000, inser likväl regeringen, att prinsessorna hafva berättigadt kraf på någon ersättning. Koloniministern har därför ordnat det så, att de komma att få $800,000 hvar af offentliga medel såsom ett slags godtgörelse. Prinsessan Louise blir möjligtvis tillerkänd $1,200,000.

Stor skadegörelse.

Trakten kring Superior, Wis., hemsöktes förliden torsdag af den häftigaste åskstorm i mannaminne. På två timmar föll tre tum regn och strömmar och bäckar flödade öfver sina bräddar, så att flera personer måste fraktas på flottar från sina boningshus. Mest torde Soo järnvägslinje ha lidit genom denna väldiga nederbörd. Åtta spår bortspolades, och bangården var förvandlad till en sjö en mil lång och en mil bred: all samfärdsel afstannade. Skadan anslås till inemot tre hundratusen dollars.

RYSKA SÅGFILARE.

De många ryska sågfilare, som ströfva omkring i Sverige, vacka oro i sinnena.

Det har blifvit en ganska allvarlig fråga i Sverige, huru man skall hålla reda på de ryska sågfilare. Knappt hade ett par sådana som uppgåfvo sig heta Leonoff och Molodin, anhållits i närheten af Stockholm, förrän tidningarna meddelade att statsfiskalen i Karlstad den 13 maj för losdrifveri häktat en kringvandrande skärslipare, som uppgaf sin heta Alexander Stepachoff och hemmahöra i guvernementet Novgorod i Ryssland.

Den häktade saknade legitimationspapper och uppgaf anledningen härtill vara, att han var en politisk flyktting. Han berättade vid förhöret, att han under det han 1911 fullgjort sin värnplikt vid ett ryskt regemente utspridt antimilitaristiska skrifter, och då han därför skulle inställas för krigsrätten hade han lyckats fly samt begifvit sig till Finland, där han tagit hyra på ett fartyg till England. Sedan han som sjöman varit i Sydafrika, Frankrike och England, hade han i april förlidet år kommit till Sverige, där han förut uppehållit sig som skärslipare under 1908 till 1910.

Under sin senaste vistelse i Sverige har han besökt en del garnisonsorter såsom Stockholm, Uppsala, Jönköping och Sala samt ett flertal andra städer. Han förklarar sig ej ämna återvända till Ryssland, där han antar ett strängt straff väntar honom. Hans uppträdande vittnar om stor beläfvenhet, och han synes ha mycket väl reda på politiska och sociala förhållanden i Sverige, England och Frankrike. Hans kunskaper äro betydligt högre än hvad fallet i regel torde vara bland allmogebefolkningen i Ryssland. Särskildt anmärkningsvärdt är, att hans händer icke bära spår af jordbruks- eller annat kroppsarbete. Vid visitation befanns han inneha en del kartor samt antimilitaristiska skrifter, tidningsurklipp angående ryska sågfilare, turistparlör, en del fotografier m. m. Dessa äro, då detta skrifves, de sista underrättelser, som föreligga om denne ryske sågfilare.

Det artar sig emellertid till en veritabel sågfilare-epidemi i Sverige. Rätt som det är förmäla tidningarna om ryska sågfilare, som, vanligen två och två, helt plötsligt visat sig på olika orter i landet. Understundom finnes det verkligen grund för misstankar, emellanåt icke. Men den frågan tränger sig på det svenska folket om det inte vore skäl att i de fall, då grund för misstankar förefinnas, åtminstone låta vederbörande på allvar känna risken af fribetens förlust. Man erinrar sig ofrivilligt den vid Dünaburg häktade svenske ingenjören Segebadens öden och erfarenheter i Ryssland och jämför dem med behandlingen af de anhållna sågfilarna Leonoff och Molodin. Hade S. haft ett mot deras svarande förråd af ryska generalstabskartor, till på köpet försedda med anteckningar, så hade han antagligen icke blifvit fri det här året, nu rackte hans fängenskap i alla händelser mer än två månader. Men de båda senast angifna sågfilarna voro fria efter lika många dagar.

Sågfileriets gåta är emellertid icke löst. Ännu är det en öppen fråga, om dessa vandrare äro spioner eller icke. Det tjänar ingenting till att neka till att landet myllrar af ryska skärslipare, som en af de anhållna (Leanoff) antydde, då han helt fryntligt talade om sammanträffanden i Jönköping, Motala, Norrköping och Kristinehamn med kamrater hemifrån. Det torde vara svårt att fälla något omdöme vare sig i friande eller fällande riktning om dessa individer. Emellertid är det nog nödvändigt för vårt lands män därhemma att utan all krampaktig mörkrädsla se den sanningen i ögonen, att bland de vandrande ryssarnas skaror mycket väl obehöriga iakttagare kunna dölja sig. Och dessa böra, om deras verkliga mission kan konstateras, behandlas efter förtjänst. Efterlätenhet torde här näppeligen vara att rekommendera. Sådan synes känslan åtminstone vara blandt de breda lagren af befolkningen.

Påfven fyller år. Påfven fyllde i måndags 78 år och fick i anledning däraf mottaga många lyckönskningar.

Konung George V 48 år.

I går fyllde konung George V 48 år, och högtidlighölls denna dag utöfver hela det brittiska riket. Många utnämningar förekommo i anledning af konungens födelsedag. Bl. a. utdelades "Knight Bachelor" till Hon. Hugh John Macdonald, polisdomare i Winnipeg.

Resignationer. Sir Rufus Isaacs har inlämnat sin resignation, och man tror, att Lloyd-Georges skall göra detsamma. Asquith-regeringen har kommit i vanrykte och man förmodar, att det med snaraste måste bli allmänt val. De nämnda männen lära vara invecklade i den så kallade Marconi-skandalen.

Suffragettdåd. Två stora båthus i Oxford, England, nedbrändes i går. Suffragetter misstänkas för dådet.

Molnen skingras.

Förenta Staternas tvist med Japan i Californiafrågan ingifver icke längre någon oro.

MAN ÄR DOCK MISSNÖJD I TOKIO.

Den förhoppning, som man hyste i Washington om ett tillfredsställande svar från Japans sida på den af Förenta Staternas regering i anledning af beslutet i den kaliformiska jordbesittningsfrågan utfärdade förklaringen, blef nyligen delvis grusad, då från den amerikanska ministern i Tokio meddelande ingick om att man där mottagit förklaringen med tydliga tecken till missnöje.

I och med att ministern i fråga underrättade Staternas regering om detta, påvisade han också hvad som mer än allt annat under nuvarande förhållanden synes reta japanerna, det nämligen, att i Förenta Staterna brutit bestämmelserna i mellan Förenta Staterna och Japan gällande traktater.

Underrättelsen om att man i Japan tagit illa upp att regeringen ej vidtagit nog kraftiga åtgärder för att få beslutet till den så mycket omtvistade frågan återupphäft blef senare ännu mera bestyrkt, då den japanske ministern i Washington, grefve Chinda, å sin regerings vägnar formligen anmälde missnöje med såväl lagforsamlingens i Californien beslut som den af U. S. A. utfärdade förklaringen.

Om guvernör Johnson under öfverläggningarne i jordbesittningsfrågan någon gång utog en tvetydig ställning, så har han nu sedan beslutet undertecknats så mycket tydligare angifvit sin ställning, hvilken i sanning är allt annat än vänlig mot asiaterna och i synnerhet japanerna.

Det stora flertalet af staten Californiens befolkning synes ock gilla att guvernören intagit just denna ställning gent emot japanerna, och detta borgar för att, att en referendumomröstning, som oppositionsmännen söka få till stånd, i själfva verket ej skulle komma att förändra det beslut som fattats.

Ett under de senaste dagarne från Tokio ingånget telegram tydliggör att den japanska regeringen i själfva verket lika mycket fruktar ett krig som förhållandet är med den amerikanska. Flera medlemmar af det japanska kabinettet ha sålunda vid samtal med den amerikanske ministern framhållit att den svåraste uppgiften regeringen i Tokio för närvarande har är icke den hur att enas med Förenta Staterna, utan hur att få folket ut i landet att finna sig i det beslut som fattats af Californiens lagförsamling.

En af Englands mera bemärkte tidningsmän, John Gennings, har nyligen i ett samtal med en amerikanare framhållit hurusom det i England förefinnes icke så litet sympati för Förenta Staterna med anledning af tvisten i den kaliforniska jordbesittningsfrågan, och sade den nämnda engelsmannen, att tvisten mellan Staterna och den engelska rörande Panamafrågan ej på något sätt inverkat på de vänliga, deltagande känslor, som man i allmänhet i England hyser för U. S. och dess folk. Att man i England på dylikt sätt ställer sig på amerikanarnes sida, är i sanning beteckande, då man betänker att Japan i själfva verket är det brittiska rikets bundsförvandt.

Vid en nyligen i New York hållen fest, anordnad till den nyutnämnde amerikanske ministerns i Tokio, George Guthrie, ära, höll en af de mer bemärkta japanerna i landet, prof. Lyenga vid Chicago universitet, ett tal, som väckt stort och berättigadt uppsende i hela landet, emedan det af desamma framgår hvad tankar man i grund och botten bland de mer bildade i Japan har om Amerika. Tal. började med att påpeka att japanerna stå i stor tacksamhetsskuld till amerikanarne, enär det vidlyftiga reformarbete, som under de senaste decennierna bedrifvits i Japan, skulle ha mött oöfverstigliga hinder, om man ej från amerikansk sida stödse stått villig att gifva goda råd och för öfrigt gifva den hjälp som förhållandena vid de olika tidpunkterna påkallat. I fortsättningen af sitt tal påpekade prof. L. äfvenledes att det till stor del var amerikanarnes förtjänst att kriget mellan Japan och Ryssland afslutades så fort och för den förra makten så fördelaktigt som det gjorde. För allt detta, sade talaren, är Japan amerikanarne tack skyldigt, men, fortsatte han, att man nu från amerikanskt håll söker att intaga en kylig ståndpunkt, är långt ifrån passande och kan omöjligt båda godt för framtiden. Tal. slutade med att uttala en förhoppning om att tvisten snarast möjligt måtte lösas och föreslog till sist en skål för Förenta Staterna och dess nuvarande president.

Prof. L:s tal har, som redan nämnts, väckt mycket uppsende, dock synes det som om vederbörande af detsamma funnit ännu en orsak att ej göra sig för mycket bekymmer med anledning af tvisten i jordbesittningsfrågan, enär det tydligt kan förnimmas, att man i Japan inser att amerikanarne äro ganska vänligt stämda mot asiaterna.